

nr **12**
(89)2008
rok IX grudzień

www.stl.pl

SPEDYCJA TRANSPORT LOGISTYKA

ISSN 1640-7903 INDEKS 378321

www.ppwp.pl

72
strona
Program Optifuel
Renault Trucks:
taniej i bezpieczniej

CENA 9 zł (w tym 7% VAT)

50
strona

Zinformatyzowane
łańcuchy dostaw
(cz.2)

58
strona

Jak obliczyć
odszkodowanie
za szkodę?

60
strona

Niemieckie myto
ostro w górę

67
strona

Wciąż brakuje
bezpiecznych
parkingów

88
strona

Jak wybrać dostawcę
Car Fleet Management?
– część II

*Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
oraz wszelkiej pomyślności
w Nowym Roku 2009
wszystkim Czytelnikom,
Klientom i Współpracownikom
życzy redakcja*

Transportowy system zarządzania jakością

– przewóz towarów niebezpiecznych

Specyficzną grupą wśród towarów znajdujących się na rynku są towary niebezpieczne, które stanowią 10% wszystkich przewozów transportem samochodowym. Zasady bezpiecznego przewozu drogowego w ruchu krajowym i międzynarodowym reguluje umowa europejska określona skrótem ADR. W ostatnim okresie obserwujemy wzrost przewozu tego typu ładunków wynikający z rozwoju motoryzacji oraz rosnącego zapotrzebowania na podstawowe surowce, takie jak benzyna czy olej napędowy.

Z punktu widzenia odpowiednich przepisów właściwych dla danej gałęzi transportu poszczegól-

ne towary niebezpieczne mogą być dopuszczone lub niedopuszczone do przewozu albo zwolnione z przepisów

obowiązujących w danym procesie transportowym. Zależność ta wynika z właściwości chemicznych, biologicznych oraz fizycznych towarów niebezpiecznych, które stwarzają potencjalne zagrożenie podczas ich niewłaściwego przewozu. W skrajnych przypadkach mogą one spowodować zniszczenie środowiska naturalnego, a nawet zagrożenie życia i zdrowia. Z tego względu podlegają szczególnym rygorom w zakresie do-

ZDARZENIA Z UDZIAŁEM TOWARÓW NIEBEZPIECZNYCH Z PODZIAŁEM NA KLASY W LATACH 97-07

Klasa	Nazwa	1997 r.	1998 r.	1999 r.	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.
1	Materiały i przedmioty wybuchowe	2	1									
2	Gazy	45	27	25	24	6	31					
3	Materiały ciekłe zapalne	114	108	121	103	87	92	73	69	66	75	39
4.1	Materiały stałe zapalne	2		3			2			2		2
4.2	Materiały samozapalne				1	1						
4.3	Materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne											
5.1	Materiały utleniające	1		1	1		2	1	1		1	
5.2	Materiały organiczne											
6.1	Materiały trujące	7	5	4	8	3	2	2	2		2	
6.2	Materiały zakaźne								1			
7	Materiały promieniotwórcze											
8	Materiały żrące	19	13	15	21	7	11	11	6	8	13	5
9	Różne materiały i przedmioty niebezpieczne	47	38	26	23	20	24	36	42	43	45	22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych z GIOŚ

kumentacji, dopuszczenia do przewo-
zu, doboru opakowań, oznakowania,
szkoleń personelu oraz instrukcji
i procedur. Spośród całej gamy to-
warów niebezpiecznych najczęściej
(około 70%) transportuje się paliw
płynnych. Ich roczny przewóz szacuje
się na około 100 mln ton. W związku
z tym obserwuje się również najwię-
cej wypadków z udziałem klasy 3, co
obrazuje tabela. Z przeprowadzo-
nych badań statystycznych wynika,
że większość zdarzeń i wypadków
ma miejsce podczas załadunku lub
rozładunku towarów niebezpiecz-
nych, natomiast mniej przypada na
czynności związane z przewozem.
W tej sytuacji działania zmierzające
do ograniczenia ryzyka katastrofy na
polskich drogach i zapewnienia bez-
pieczeństwa przewozu są niezbędne.

Aby zapewnić bezpieczną logi-
stykę towarów niebezpiecznych,
można wykorzystać wiele metod
minimalizujących ryzyko wystąpienia
awarii: kształcenie personelu, prze-
strzeganie odpowiednich procedur,
postępowanie zgodnie z właściwymi
przepisami, a także wdrażanie
standardów ISO 9000 dotyczących
zarządzania jakością, ISO 14000
– zarządzania środowiskiem i in-
nych, tak aby efektem końcowym był
bezpieczny, ekologiczny transport.
W systemach zarządzania z roku na
roku pojawiają się innowacje, a wraz
z nimi nowe obszary, w których moż-
na, a nawet trzeba uzyskać certyfikat.
W dzisiejszych czasach wdrażanie sys-
temów zarządzania w przedsiębior-
stwach transportowych to nie tylko
prestiż, ale także atut wyróżniający
firmę na rynku. W celu spełniania
stałe rosnących wymagań związanych
z rozwojem certyfikacji oraz zapo-
trzebowań klientów Transportowy
Dozór Techniczny TDT-CERT nie
tylko oferuje innowacje, ale tak-
że dba o bezpieczeństwo w relacji
transportowe urządzenie techniczne
– człowiek – środowisko.

Jednostka certyfikująca TDT-
CERT jest częścią państwowej osoby
prawnej – Transportowego Dozoru
Technicznego, który od '80 lat dzia-
ła na rynku jako niezależna trzecia
strona, wykonując inspekcję urządzeń
technicznych. Certyfikowanie jest
zaledwie jedną z płaszczyzn działania
TDT obok jednostki inspekcyjnej,
notyfikowanej oraz laboratorium. Zo-
stała ona powołana w 2003 roku i od 5
lat przeprowadza procesy certyfikacyj-
ne w różnych dziedzinach, począwszy
od systemów zarządzania na normy
ISO 9000, ISO 14000, ISO 22000,

ISO 18000 oraz złożonych systemów,
a także prowadzi certyfikację wyrobów
oraz usług, personelu i ZKP.

TDT organizuje wiele konferencji
i spotkań, co zapewnia odpowiednią
komunikację z klientami oraz wymi-
nianę poglądów. W odpowiedzi na
zgromadzone informacje TDT-CERT
przygotowuje nowe oferty w zakresie
certyfikacji, a także bezpieczeństwa.
Ostatnie analizy oraz spostrzeżenia
zaowocowały powstaniem nowych
obszarów certyfikacji związanych
z bezpieczeństwem w transporcie

– certyfikacji bezpiecznego załadunku
cystern oraz transportowego systemu
jakości TQMS. Oba programy skiero-
wane są głównie do firm transportu-
jących towary niebezpieczne różnymi
rodzajami transportu i powstały
w odpowiedzi na wymagania stawiane
przez ONZ, Komisję Europejską oraz
władze krajowe.

Podstawą certyfikacji transportowe-
go systemu jakości jest potwierdzenie
zgodności na normę PN-EN 12798
„Transportowy system jakości – trans-
port drogowy, kolejowy i wodny śród-

ładowy – Wymagania systemu jakości, uzupełniające EN ISO 9001 w zakresie bezpieczeństwa w transporcie towarów niebezpiecznych”. Norma PN-EN 12798 określa wymagania odnośnie zarządzania jakością, stanowiące uzupełnienie względem wymogów wyszczególnionych w normie EN ISO 9001: 2000. Ich celem jest zarządzanie bezpieczeństwem transportu drogowego, kolejowego i śródlądowego towarów niebezpiecznych.

Proces certyfikacji

Firma transportująca towary niebezpieczne, pragnąca uzyskać udokumentowane potwierdzenie bezpiecznego systemu zarządzania jakością, składa do TDT-CERT lub do jednego z siedmiu oddziałów terenowych TDT wniosek o certyfikację w danym zakresie. Klient, który ubiega się o wydanie certyfikatu na zgodność z PN-EN 12798, musi mieć wdrożony certyfikowany system jakości na zgodność z normą PN-EN ISO 9001 w akredytowanej jednostce certyfikującej bądź wnioskować o certyfikację na dwie normy PN-EN ISO 9001 + PN-EN 12798 do

fol. MAN

TDT-CERT. W zależności od wybranej opcji nasi audytorzy oraz eksperci przeprowadzą w przedsiębiorstwie audyt certyfikujący.

Audyt certyfikujący

Ocena w audycie certyfikującym odbywa się w dwóch etapach, u klientów

zatrudniających do 10 pracowników – jednoetapowo.

Etap 1 – przeprowadzany jest w celu:

- ✓ audytowania dokumentacji systemu zarządzania klienta,
- ✓ oceny lokalizacji klienta i specyficznych dla niej warunków oraz przeprowadzenia rozmów z perso-

Transportowy Dozór Techniczny

**TDT
CERT**

Jednostka Inspekcyjna

Certyfikat Akredytacji Nr AK 005 dla Jednostki Inspekcyjnej Typu A, wydany przez Polskie Centrum Akredytacji potwierdzający, że jednostka spełnia wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17020: 2006 m. in. w zakresie przygotowania do produkcji, produkcji i eksploatacji zbiorników transportowych takich jak: cysterny w ruchu drogowym, kolejowym i żegludze śródlądowej do przewozu materiałów niebezpiecznych, opakowania do przewozu gazów oraz duże pojemniki do przewozu luzem materiałów niebezpiecznych (DPPL).

Jednostka notyfikowana 1468

- ✓ 87/404/EWG proste zbiorniki ciśnieniowe
- ✓ 95/16/WE dźwigi
- ✓ 96/48/WE interoperacyjność transeuropejskiego systemu kolei dużych prędkości
- ✓ 97/23/WE urządzenia ciśnieniowe
- ✓ 98/37/WE maszyny
- ✓ 1999/36/WE transportowe urządzenia ciśnieniowe
- ✓ 2001/16/WE interoperacyjność transeuropejskiego systemu kolei konwencjonalnych

Jednostka certyfikująca (TDT-CERT)

- ✓ systemy zarządzania (PN-EN ISO 9001: 2001
PN-EN ISO 14001: 2005
PN-N-18001: 2004
PN-EN ISO 22000: 2006
PN-EN ISO 3834-2: 2007
PN-EN ISO 3834-3: 2007
PN-EN ISO 3834-4: 2007

PN-EN 15085-2: 2007
PN-EN 12408: 2007
PN-EN 12798: 2007 (w zakresie bezpieczeństwa w transporcie materiałów niebezpiecznych)
- ✓ wyroby (zbiorniki, rurociągi, zawory, przyrządy i urządzenia stosowane na stacjach kontroli pojazdów, dźwignice, osprzęt do urządzeń dźwigowych, dźwigi, maszyny do robót ziemnych, materiały i wyroby kolejowe, bezpieczny załadunek cystern)
- ✓ usługi (PN-EN ISO 3834-2,-3,-4: 2007, PN-EN 15085-2: 2007, PN-EN 14730-2: 2006)
- ✓ zakładowa kontrola produkcji (podkłady i podrozjazdnice dREW-

niane, wyroby walcowane na gorąco ze stali konstrukcyjnych, kruszywa na podsypkę kolejową)

- ✓ procesy (spawanie, obróbka cieplna, wykonywanie powłok antykorozyjnych itp.)
- ✓ osoby (spawacze stali i aluminium, spawacze termitowi, operatorzy urządzeń spawalniczych oraz nastawiacze zgrzewania oporowego dla w pełni zmechanizowanego i automatycznego spajania metali, zapłatacze lin, personel badań nieniszczących)

Laboratorium TDT

- ✓ badania własności mechanicznych i chemicznych materiałów i elementów stosowanych do budowy urządzeń technicznych
- ✓ badania nieniszczące metodami:
 - ✓ wizualną
 - ✓ defektoskopii ultradźwiękowej
 - ✓ radiograficzną
 - ✓ magnetyczno-proszkową
 - ✓ defektoskopii magnetycznej
 - ✓ penetracyjną
 - ✓ tensometryczną
 - ✓ magnetyczną (MTR)

nelem w celu określenia gotowości do drugiego etapu,

- ✓ przeprowadzenia przeglądu statusu klienta i zrozumienia przez niego wymagań normy, zwłaszcza w odniesieniu do identyfikacji kluczowych aspektów sposobu działania lub znaczących aspektów procesów, celów i funkcjonowania systemu zarządzania,
- ✓ zebrania niezbędnych informacji dotyczących zakresu systemu zarządzania, procesów i lokalizacji klienta oraz związanych z nimi statusowych i prawnych aspektów oraz zgodności,
- ✓ przeprowadzenia przeglądu przydziału zasobów do drugiego audytu poprzez osiągnięcie wystarczającego zrozumienia systemu zarządzania klienta i działalności w lokalizacji w kontekście możliwych znaczących aspektów,
- ✓ oceny, czy są planowane i realizowane audyty wewnętrzne i przeglądy zarządzania oraz czy poziom wdrożenia systemu zarządzania uzasadnia gotowość klienta do drugiego etapu audytu.

Etap 2 – obejmuje co najmniej:

- ✓ informacje i dowody zgodności ze wszystkimi wymaganiami normy PN-EN 12798,
- ✓ monitorowanie, pomiary, raportowanie i przeglądanie osiągnięć w odniesieniu do kluczowych celów i zadań,
- ✓ sposób funkcjonowania systemu zarządzania pod kątem jego zgodności z prawem i zastosowania odnośnych przepisów, w zależności od rodzaju transportu,
- ✓ kontrolę operacyjną procesów u klienta,
- ✓ audyty wewnętrzne i przeglądy zarządzania,
- ✓ odpowiedzialność kierownictwa za politykę klienta,
- ✓ powiązania między wymaganiami normatywnymi, polityką, celami oraz zadaniami dotyczącymi osiągnięć, wszystkimi mającymi zastosowania wymaganiami prawnymi, odpowiedzialnością, kompetencjami personelu, działaniami, procedurami, danymi dotyczącymi osiągnięć oraz ustaleniami i wnioskami z audytów wewnętrznych.

Audyt połączony

W ramach prowadzonych procesów certyfikacji TDT-CERT zajmuje się certyfikacją połączonych systemów zarządzania, gdzie podczas jednego audytu certyfikującego, w nadzorze

lub ponownej certyfikacji poddaje ocenie system zarządzania klienta z wymaganiami więcej niż jednej normy np. na PN-EN ISO 9001+PN-EN 12798. W tym przypadku dokumentacja powinna opisywać transportowy system jakości i wyjaśniać powiązania między wszelkimi innymi systemami zarządzania funkcjonującymi w siedzibie klienta lub mającymi wpływ na jego system zarządzania będący przedmiotem certyfikacji. Poza wymaganiami normy ISO 9001 dotyczącymi dokumentacji, dodatkowo dokumentacja powinna zawierać:

- ✓ profil działalności, w tym: nazwę i adres siedziby, status prawny, branżę,

- ✓ dane dotyczące transportu towarów niebezpiecznych, w tym: nazwę i adres innych składów i biur, liczbę pracowników, skład floty, rodzaj transportowanych towarów niebezpiecznych wg klasyfikacji klas zagrożenia,
- ✓ wykres struktury organizacyjnej,
- ✓ świadectwo ubezpieczenia lub inne gwarancje wypłaty odszkodowania.

Natomiast sam proces audytu będzie przebiegał tak samo jak w przypadku audytu certyfikującego opisanego powyżej.

Certyfikacja transportowego systemu zarządzania jakością ma cykl trzyletni. Audyty nadzoru odbywają

się w okresach corocznych w pierwszym i drugim roku ważności certyfikatu i są przeprowadzone w siedzibie klienta. Audyt ponownej certyfikacji przeprowadzany jest w trzecim roku przed upływem certyfikacji, w celu oceny stałego spełniania przez klienta wszystkich wymagań normy PN-EN 12798. Ogólny schemat procesu certyfikacji zaprezentowano na wykresie.

Korzyści

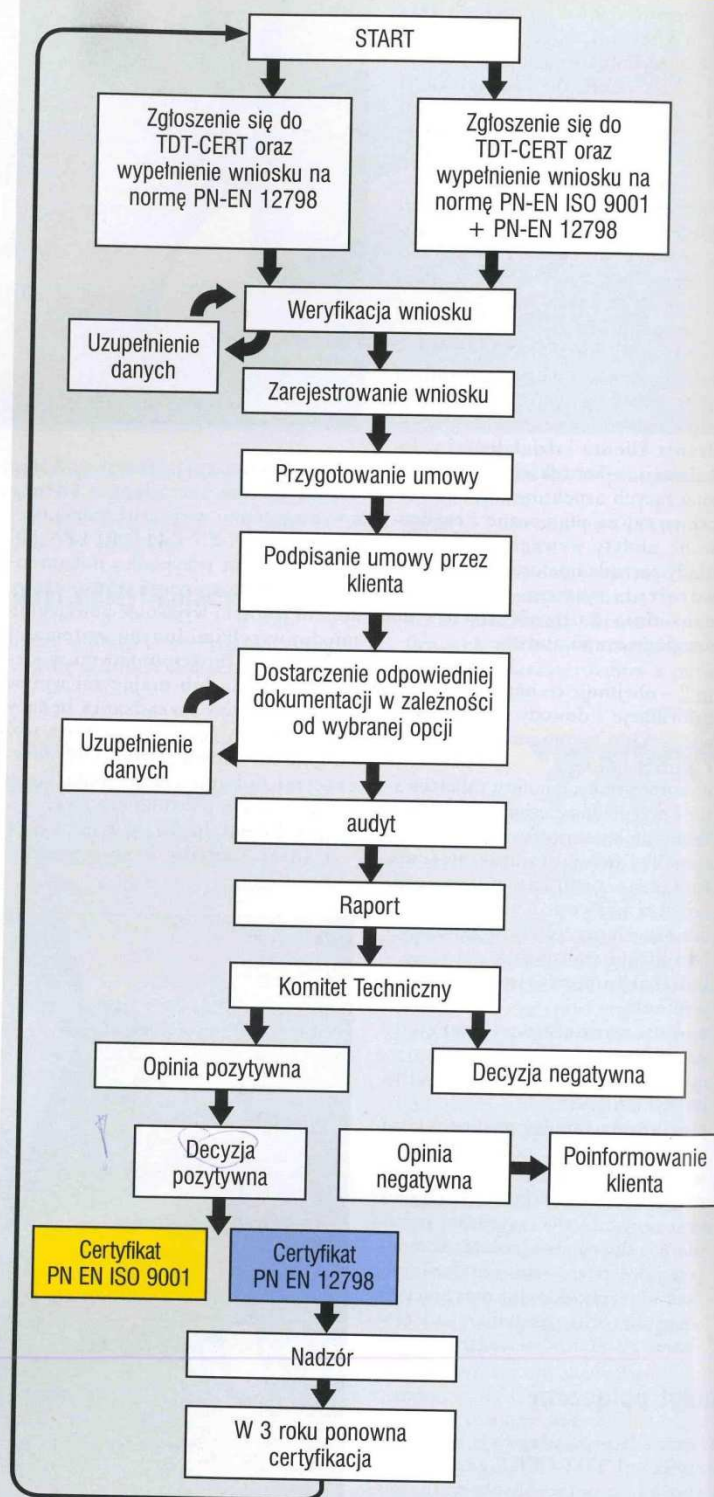
Wdrożenie transportowego systemu zarządzania jakością w przedsiębiorstwie zapewni:

- ✓ minimalizację ryzyka awarii w relacji przewóz- człowiek- środowisko,
- ✓ potwierdzenie zachowania zgodności działań firmy z wymaganiami prawnymi,
- ✓ powstanie usług spełniających oczekiwania klienta,
- ✓ zwiększenie zaufanie innych klientów do firm mających wdrożony transportowy system zarządzania jakością,
- ✓ sprawną organizację w firmie,
- ✓ umieszczenie przedsiębiorstwa na liście certyfikowanych przewoźników.

W naszym otoczeniu codziennie przewożone są groźne dla zdrowia i życia towary. Każdego dnia materiały i przedmioty wybuchowe, substancje zapalne, trujące, zakaźne, żrące czy promieniotwórcze są transportowane na odległości setek i tysięcy kilometrów. Oczywiście, tematyka transportu towarów niebezpiecznych jest bardzo rozległa, a zapewnienie bezpieczeństwa przewozu – trudne. Nieustające starania na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w trakcie załadunku, przewozu, magazynowania i rozładunku materiałów chemicznych stanowią część ogólnej strategii, której celem jest poprawa bezpieczeństwa zarówno w przemyśle chemicznym, jak i transportowym. Nie wystarczy tylko stosować odpowiednie przepisy i szkolić personel, ale trzeba szukać wciąż nowych rozwiązań zapewniających zwiększenie bezpieczeństwa przewozu np. poprzez wdrożenie transportowego systemu zarządzania jakością. TDT-CERT dba o swoich klientów i o ich bezpieczeństwo, wychodząc im naprzeciw z innowacjami w dziedzinie certyfikacji. Ponadto nieustannie podnosi kompetencje personelu i zapewnia fachową i terminową obsługę.

Sylvia Bęcłowska
Transportowy Dozór Techniczny
jednostka certyfikująca TDT-CERT

SCHEMAT PROCESU CERTYFIKACJI NR 1.

Źródło: opracowanie własne na podstawie
procedur Transportowego Dozoru Technicznego